

Nr 60.

Av herr **Modig m. fl.**, om ändring i kungl. kungörelsen angående statsbidrag åt sjukkassor.

Som känt är, har penningevärdets fall på de senaste åren haft till följd att knappast någon verksamhet av ekonomisk natur kunnat uppehållas med den före kriget gällande valutan.

Emellertid har statsbidraget till det frivilliga sjukkasväsendet utgått med oförändrat belopp enligt kungl. kungörelsen härom av den 4 juli 1910.

Visserligen hava sjukkassornas sjuka medlemmar från och med den 1 maj 1918 av statsmedel tillerkänts ett extra bidrag till sjukhjälp av 50 öre pr dag, men statsbidraget till sjukkassorna själva har under tiden icke undergått någon förändring i det ursprungligen fastställda beloppet.

Statsbidrag till registrerad sjukkassa utgår efter huvudsakligen tvenne olika grunder, dels med ett årligt bidrag av 1 krona för medlem (förvaltningsbidrag), och dels med 25 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, dock högst 2 kronor pr medlem den 31 december nästföregående år.

Rätt länge har inom sjukkassorna den meningen gjorts sig gällande, att bidraget för antal sjukdagar icke utgår efter lämpliga grunder. Mera ändamålsenligt torde nämligen vara, att bidraget i fråga utginge med en viss, alltid lika procent av den lämnade sjukhjälp, då sjukkassa skulle kunna meddela sådan i mera vidsträckt omfattning för måttliga avgifter. För lämnad sjukhjälp av en krona om dagen erhåller nu sjukkassa åter från staten en fjärdedel härav, men för en sjukhjälp av fyra kronor om dagen blott en sextondedel. Olägenheterna härav framträda numer på ett helt annat sätt än tidigare, då på grund av penningevärdets fall medlemskap huvudsakligen sökes i sjukkassas högre och även mera riskfyllda klasser. Statens bidrag för lämnad sjukhjälp borde därför i stället utgå med 25 procent härav, oberoende sjukhjälpens storlek. Härigenom skulle sjukkassa erhålla statsbidrag i förhållande till sjukhjälpens storlek och effektivitet, vilket lär kunna anses vara rimligt, då dylikt bidrag ej utgår för högre

sjukhjälp än 4 kronor om dagen. Begränsningen av bidraget till 2 kronor pr medlem borde i följd härav också bortfalla.

Bidraget av 1 krona för medlem till sjukkassas förvaltningskostnader lär icke längre fylla det tidigare avsedda behovet. Kostnaderna för papper, tryck, annonser, postporton, lokalhyror m. m. hava stigit avsevärt sedan år 1910. Bemälda bidrag torde nu lämpligen böra utgå med 2 kronor för medlem.

I Danmark, där det också förekommer frivillig sjukkasseverksamhet, lämnar staten ett vida kraftigare bidrag härtill än fallet är hos oss. År 1918 utgjorde statsbidraget i detta land 5,978,989 kronor, därav i extra bidrag på grund av dyrtiden och spanska sjukan 958,033 kronor. I vårt land torde statens hela bidrag till sjukkasseväsendet icke hava uppgått till halva detta belopp. I Danmark utgår också bidraget efter samma grunder som här förordade, 2 kronor pr medlem och 25 procent av lämnad sjukhjälp.

Ovan berörda synpunkter hava ett flertal sjukkassor redan tidigare önskat få framförda för riksdagen. Att likväl först nu en framställning kommit till stånd har berott därpå, att man velat avvakta det väntade förslaget till obligatorisk sjukförsäkring. Detta förslag, nu framlagt, lär emellertid knappast kunna föranleda en omedelbar lösning av sjukförsäkringsfrågan, med tagen hänsyn icke minst till förslagets omfattning i ekonomiskt hänseende. Tanke på en ny utredning av den viktiga frågan har också redan tagit sig uttryck i en nyinkallelse av kommitterade med utvidgad sammansättning för viss omarbetning av förslaget. Det torde därvid, eller, om icke förr, vid riksdagens handläggning av ärendet komma att visa sig, att omarbetningen måste gå längre än nu blivit förutsatt. Under sådana förhållanden synes det i varje fall påkallat, att de nuvarande sjukkassorna tillsvidare erhålla det här föreslagna, förstärkta stödet för att alltjämt kunna fylla sin samhällsviktiga uppgift.

Det torde också böra framhållas, att sjukkassorna år 1918 fingo göra kännbara uppoffringar i ekonomiskt hänseende på grund av farsoten spanska sjukan. Så exempelvis kom på åtta av de större sjukkassorna, för vilka klar statistik nu föreligger, ett belopp i hjälpmedel av ej mindre än 1,336,198 kronor på grund av denna farsot.

I saknad av statistik kan här icke lämnas några närmare uppgifter å den ökning i statsbidraget som skulle bli en följd av ett bifall till denna motion, men torde vederbörande utskott kunna inhämta önskade uppgifter härom från kungl. socialstyrelsen.

En överslagsberäkning synes emellertid giva vid handen, att denna ökning håller sig inom en sådan ram, att den utan större svårighet låter sig inordna bland statsutgifterna.

På grund av vad sålunda anförts få vi vördsamt hemställa,

att första och andra styckena under avdelning A) i Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse angående statsbidrag åt sjukkassor den 4 juli 1910 må erhålla följande förändrade lydelse:

1. »dels 2 kronor för varje medlem, fortsättningskassa dock allenast 50 öre för medlem, därvid antalet medlemmar skall beräknas efter förhållandena den 31 december nästföregående år; dock att för sjukkassememlem, som är medlem jämväl i annan sjukkassa, dylikt bidrag skall utgå med endast 1 krona».
2. »dels 25 procent av under nästföregående år utbetald kontant sjukhjälp till lägst 90 öre om dagen, eller för vård å sjukhus, som av sjukkassa bekostats, därvid bidraget utgår med högst 1 krona om dagen».

Därest denna motion vinner riksdagens bifall, hemställes därjämte,

att det sålunda beviljade högre statsbidraget måtte utgå från och med år 1920.

Stockholm den 18 januari 1920.

Axel Modig.

Oskar Nylander.

Åhlmans Ol. Olsson.

K. G. Westman.
